Anul III. Februarie 1933. Nr. 26.

PLAIURI HUNEDORENE

REVISTA ASOCIAȚIEI CORP. DIDACTIC PRIMAR DIN JUD. HUNEDOARA.
ORGAN DE CULTURĂ PROFESIONALĂ ȘI GENERALĂ.

CUPRINSUL:

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: PETROȘENI, STR. FILIPESCU No. 3.

Revista „Plaiuri Hunedorene" apare lunar sub conducerea unui comitet de redacţie compus din:

Sabin Jula — Simeria, preşedintele Asociaţiei învăţătorilor,
A. Constantinescu — Hunedoara, v.-preşedintele Asoc. înv.,
Ioan Ciora — membru în Comitetul Asociaţiei învăţătorilor,
Nicolae Creţu — Orăştie, membru în Comitetul Asoc. înv.,
I. Morţun — Simeria, secretarul Asociaţiei învăţătorilor,
Alexiu David — Petroşani, institutor.

Redacţia: **AL. DAVID.** — Administraţia: **GH. ITTU.**

COLABORATORII REVISTEI

Izabela Sandoveanu şi **Apostol Culea** — Bucureşti, **Olimpia Teodoru** — Lugoj, **Victoria Popagoga** — Hunedoara.

Constantin Sporea, Victor Solomon, Elena Sporea, I. Mihu, N. Sporea şi **Iosif Stanca** — Deva, **I. Măgură.**

C-tin Stan şi **Petre Petrescu** — Sibiu, **Vasile Lucaciu** — Petroşeni, **Marin Biciulescu** — Bucureşti, **P. Rusu** — Ţebea, **Alexiu David** — Petroşeni, **Sabin Jula** şi **I. Morţun** — Simeria, **Nicolae Creţu** — Orăştie, **A. Constantinescu** şi **Valeria Nemet** — Hunedoara, **Ioan Baciu** — Răcăştie, **Daniil Popescu** — Hăşdat, **Pavel Popescu** — Peştişul-Mic, **Pompeiu Hossu Longin** — Vulcan, **Sterian Ciucescu** — Ruda, **N. Roşca-Greci, G. Mironescu** — Iaşi, **I. Bura, Pavel Lazăr** — Brad, **M. Butoi** — Luncoiul-de-sus, **G. Enescu** — Piteşti şi **N Danielescu** — Deva, **Elisabeta Beisser** Ghelar, **Niculae Manea** — Curpeni. *M. Bogza, E. Dan, Veronica Oana, Gh. Ittu, P. D. Cristea, V. Popa, Veturia Mărginean, Emilia Ivaşcoiu, P. Simoiu, Gh. Fotescu, D. I. Băgescu, Gh. Beuran, Ion C. Florea, I. Barna, O. Dubenschi, N. Manea, M. L. Ramses, V. I. Mareş, I. Mermezeu, I. Mânduc, I. Trifoiu, I. Brătulescu, T. Ittu, Hartwig Fr., Ion Sântimbreanu.*

Manuscrisele se vor trimite direct redacţiei.

ABONAMENTUL: 100 LEI.

Abonamentele şi anul revistei se socoteşte după anii şcolari adecă de 1 SEPTEMVRIE la 1 IULIE.

Anul III. Februarie 1933. Nr. 26.

PLAIURI HUNEDORENE

REVISTA ASOCIAȚIEI CORP. DIDACTIC PRIMAR DIN JUD. HUNEDOARA.
ORGAN DE CULTURĂ PROFESIONALĂ ȘI GENERALĂ.

ANGELO PATRI

Autorul mai multor volume de psihologie infantilă, directorul revistei «Stâlpul copilăriei» și al unei școli publice din New-York, despre care autor am mai scris un articol în numărul 23 al revistei noastre — a avut curtenitoarea bunăvoință să ne permită a publica în revista noastră pasagii din scrierile sale adânci și foarte simple — în acelaș timp — dar cu putere mistică de a înălța sufletul educatorului, în sfere ideale de seninătate. Totodată ne-a făcut deosebita onoare a ne trimite un mic portret, pe care îl dăm mai jos.

Intâiul, care a descoperit la noi, scrisul valoros și cu totul original, mai mult aș putea spune, *specific*, al d-lui Angelo Patri, a fost dl D. V. Țoni, care înainte de aceasta cu câțiva ani a ținut o conferință despre el, făcându-l cunoscut învățătorimii române.

Cu ocaziunea congresului din toamnă, am schimbat câteva păreri cu d-l Țoni, președintele asociației noastre generale, asupra lui Angelo Patri. D-sa crede că Angelo Patri, «marele învățător american», *a început cu lucruri,*

în aparență, mici și a ajuns la deslegarea unor probleme foarte mari. Parte din concepţiile sale despre şcoala nouă le-am arătat în articolul trecut şi sperăm să le aprofundăm mai bine într'un număr viitor al revistei. Deocamdată adăugăm că scrierile sale de psihologie infantilă şi de sfaturi educative pentru părinţi şi învăţători nu sunt lucrări greoaie de ştiinţă pură, ci adevărate perle literare, miezul cărora e un sfat ce se desprinde la sfârşitul capitolelor, întocmai ca spiritul, din rândul ultim al epigramelor. El analizează fin şi convingător cazuri concrete din viaţa copiilor, analize accesibile oricărui cetitor, — prezintă toate datele problemei aşezându-le şi compunându-le în aşa fel încât, adevărul trebue să ţâşnească singur, întocmai ca mustul din strugurii plini şi copţi.

Analizând, de pildă, cunoscuta apucătură a copiilor *de a furà,* el, scriitorul, mângâe şi întăreşte sufletul părinţilor îngrijoraţi, spunând : nu vă îngrijoraţi, în copil se agită strămoşul său din peşteri (omul primitiv), ajutaţi copilul să învingă svârcolirile strămoşului din sufletul său, nesuferindu-l să aducă ceva străin în casă şi îndemnându-l prieteneşte să ducă înapoi ceeace e al altuia. Copilul va sfârşi prin a nu mai pune mâna pe nimic ce nu-i aparţine. — Insfârşit, nouă ne face impresia că articolaşele sale scurte, miezoase şi pline de spirit fin de observaţie, — îţi sugerează iubirea de copii şi credinţa fermă în puterea bunei educaţii.

Alexiu David.

FRÂNGURELE

Cărțile cele mai folositoare, sunt acelea cărora cetitorii, le adaugă și ei ceva la cuprins. Cărțile, dau sâmburi de adevăr, dar cugetarea cetitorilor, le lărgește înțelesul, îndreaptă ceeace li-se pare greșit și întăresc prin gândirea lor proprie, părțile slabe ale cărților. **Voltaire.**

INSEMNĂTATEA MUZICEI ÎN EDUCAȚIE ȘI VIAȚĂ

Este un adevăr incontestabil că sentimentul are mare influenţă asupra faptelor omului. De câte ori un moment de mânie nu ne duce la fapte pe care apoi le regretăm, de câte ori invidia ne întunecă mintea!

De câte ori un sentiment de milă nu ne îndeamnă să facem un bine. De multe ori omul impins de puterea unui sentiment se ridică ca o săgeată în sferele înalte ale nobilului, se coboară vertiginos, aproape fără să-şi dea seama, în cea mai neagră mocirlă.

Dacă este aşa de însemnat sentimentul, este natural că educatorii să nu dispreţuiască acest lucru, ci să caute a-l îndrepta pe cărarea bună, ori prin reproducerea acestuia în artă (o poezie, o povestire, un cântec, etc.) Este deci şi muzica un mijloc eficace de educație.

Nu este nevoe să fac, nici definiţia, nici istoricul muzicei. E destul să spun că începând dela popoarele cele mai vechi, până astăzi, muzica a fost socotită una dintre cele mai tari mijloace de inobilare a sufletului. Până şi puţini sentimentali filozofi recunosc acest lucru. Socrates spune: — Acea provincie este mai bravă, care are corurile cele mai frumoase — Dar să vedem ce însemnătate are muzica în şcoală. Inobilează sufletul impodobindu-l cu sentimente frumoase, religioase, morale, naţionale şi estetice. Tot muzica este gimnastica plămânilor, deprinde urechea şi vocea cu sunete frumoase, serveşte ca variaţie intre studii, la care se cere atâta sforțare sufletească. Muzica deprinde pe copii cu disciplina, silindu-i să cânte toţi deodată, apoi contribue la formarea caracterului vesel, atât de trebuincios în lupta acestei vieţi. — Muzica îşi manifestă darul şi puterea mai în toate direcţiile.

Prin ea, prin măsura ei cadenţată şi regulată se pre-

găteşte şi septimentul de ordine. Prin puterea ei de inve= selire dă spor la muncă, uşurând greutatea care apasă umărul muncitorului. Priviţi numai la lucrătorii de fierării: Ciocanul cade mai cu putere, mai cadențat. fruntea lui e înseninată, înfăţişarea mai veselă, oboseala mai mică sub influenţa covârşitoare a cântecului său. In suferinţă, în des= nădejde, în rugăciune, muzica alină durerea obositoare, îţi ridică pe nesimţite ochii spre ceruri, îţi dă puterea de cre= dinţă şi speranţă. Pe nesimţite te desbracă de haina grijilor de mâine, de necazurile de ieri, îţi doboară vălul negru al invidiei care=ţi încreţeşte fruntea şi=ţi slăbeşte inima; ea este, accea care te înobilează şi te schimbă cu totul. Mu= zica, această dulce zeiţă aici îţi stoarce lacrimi cu plânsul ei tânguios. aici ți=le șterge şi=ţi înseninează fruntea. Ea îţi toarnă în suflet balzam de bucurie. Această zeiţă dă ajutor mamei să=şi adoarmă copilaşul, această divinitate care mângăe inima şi deşteaptă și simţirea cea mai tocită, nu va avea oare darul de a ne servi şi nouă în educația poporului românesc? E cu neputință. Punându=l sub in= fluenţa binefăcătoare a muzicei şi făcând din Român un om de ordine, muncitor, harnic, vesel, cu fruntea senină, cu gândul la D=zeu, de sigur că da. Mai presus de toate, prin puterea educativă a muzicei putem cultiva sentimentul naţional, care e atât de trebuincios unui popor. Oare care Francez nu=şi simte inima bătând cu putere şi cu mândrie, totodată, când aude Marseillesa? Cărui Italian nu=i scli= pesc ochii, nu i=se mişcă muschii feței şi nu=şi strânge pumnii, când aude marșul lui Garibaldii? Dar, care Român nu trebue să=şi ridice fruntea în sus şi să privească în gând harta Daciei, când aude — Deşteaptă=te Române? Şi care putere, mai mare decât muzica din fruntea regi= mentului, a aprins sentimentul naţional al Românilor, i=a orbit, i=a făcut până să=şi lase nevastă, copii, tată, mamă şi fraţi totul absolut, afară de ţară şi într'un »ura« asur=

zitor şi măreţ au putut să trăbată ploaie de gloanţe şi să înfigă în parapete stindarul, sfărmând puterea semilunei?

Insă, un lucru ne întristează când ne gândim că la un popor ca al nostru care are atâtea comori muzicale, cum sunt doina, cântece de haiducie ori de răsboiu, acestea au început să-se piardă din mijlocul poporului nostru care a stat în contact cu alte naţiuni. Aşa, că prin ţinuturile cari au fost subjugate, mai ales prin Maramureş, Crişana etc. n'auzi cântând »doina« ci numai nişte »lălăeli ungureşti«. Ţi se umple sufletul de jale când auzi fetele la câmp cântând »Ciardaşuri« ungureşti. Numai auzi cântând curat româneşte decât pe bătrâni care-şi cântă jalea din fluer sau frunză. Oare cine a fost prietenul Românului în timpul când fugia de furca barbarilor, decât cântecul în care-şi vărsa toată suferinţa şi codrul blăjin care-l asculta şi-l mângăia cu fâşâitul frunzei lui?

Ca aceste comori să nu se piardă, ci să se învie iarăsi, e datoria noastră a învăţătorilor să învăţăm pe copii doine uşoare sau alte cântece poporane, care au fost culese şi puse pe note de către mai mulţi muzicanţi de ai noştri (Ciprian Porumbescu, T. Popovici, Vidu, Bena etc.) care şi-au dat seama de însemnătatea lor.

Invăţătorimea ar trebui să fie mai pătrunsă de însemnătatea cântecului şi să nu-l socotiască ca un obiect de puţină importanţă. Să nu-l lase în uitare acest isvor de mângăere şi încurajare, când se ştie că în vremurile acestea tulburi, doar doina este ceeace poate uşura orice chin; cântecul românesc nefalşificat de streinisme, este cel ce ne va încuraja spre luptă spre binele societăţii. Să nu se uite niciodată că învăţătorii au greua şi nobila misiune, nu numai de a iniţia pe copilaşi în ale scris-cititului etc. ci de a forma caractere.

Gh. M. Giurgiu.

HIGIENA ŞCOALELOR

Gardul împrejurul curţilor şcolare.

255 şcoale au curţi îngrădite, iar 116 nu au nici curte nici grădină. Işi poate oricine închipui, ce aspect poate da privirilor, un local de şcoală neîngrădit, cu o curte maidan, atunci când ştim că, cel mai sărac şi mai amărât gospodar din sat, face ce face şi tot nu-şi lasă curtea desgrădită şi dacă nu are alte mijloace să o imprejmuească, îngrămădeşte peste olaltă mărăcini adunaţi din hotarul satului şi îşi înfiripează gardul în jurul casei. In aceste comune şcoala este prea mult dispreţuită şi nebăgată în seamă. O astfel de şcoală face o impresie detestabilă pentru toată lumea care o vede. Pentru orice şcoală desgrădită, o datorie elementară de stat şi naţională cere să se pună sub cercetare disciplinară întreg comitetul şcolar, cu toţi cei ce au vreo răspundere oarecare în acea comună.

Personalul didactic.

In slujba învăţământului din acest judeţ, în anul şcolar 1929—30, au stat 624 de învăţători şi învăţătoare de diferite grade, începând cu suplinitorii şi terminând cu învăţătorii înaintaţi de gr. I.

N'am întreprins cercetări mai amănunţite cu privire la naţionalitatea şi religia învăţătorilor, deoarece numărul de vreo 34 de învăţători minoritari din serviciul statului s'a menţinut şi în acest an, iar restul au fost toţi români, iar religia nu are prea multă importanţă.

Suma lefilor tuturor învăţătorilor de stat, lunar a fost de 4 milioane lei, aşa încât statul a cheltuit anual, în acest an şcolar, cu plata învăţătorilor, vreo 48 milioane lei, socotindu-se între personalul didactic şi conducătoarele dela grădinile de copii, plus un revizor şcolar, 5 subrevizori, un secretar şi 4 domnişoare de birou în cancelaria revizoratului.

In ce priveşte munca depusă de învăţători în şcoală totul a mers în chip cât se poate de mulţumitor şi dacă pe unele locuri ar fi mai rămas câte ceva de dorit, se datoreşte faptului că tinerii învăţători, nu se stabilesc într'un post, să muncească continuativ, sistematic, căci numai aşa se pot aşteptà oarecari roade, — ci se mută mereu, din localitate în localitate, sperând să întâlnească condiţiuni mai prielnice de traiu şi oameni mai înţelegători.

Din statistică resultă că, 455 învăţători au absentat în cursul anului 4164 zile de şcoală. Numărul mare de absenţe şi al învăţătorilor cari au absentat, se explică prin faptul că mulţi învă-

ţători sunt cu sănătatea şubrezită, aşa vin de pe băncile şcoalei normale. Apoi alţii ieşind în viaţă şi lipsiţi de orice experienţă, sau din imprudenţă cad victima multor boale. Sunt apoi anumite regiuni ale judeţului, unde învăţătorii nu găsesc să se aprovizioneze nici cu de-ale mâncării şi trebue să facă drumuri de zeci de kilometri, la un târg din apropiere, să se aprovizioneze pe câte o săptămână sau pe două.

In ce priveşte resultatele obţinute în şcoală, dăm mai jos notările făcute cu ocaziunea examenului de fine de an date de preşedinţii examenelor. Astfel: 110 şcoale au dat rezultate foarte bune, 140 rezultate bune, 105 mulţumitoare, 4 slabe, 11 rele şi 1 foarte rău.

Grădinile de copii în 1929—30.

Numărul grădinilor de copii în cursul anului acesta a fost de 34, dintre cari 8 urbane şi 26 rurale. Dintre obligaţii din comunele cari au avut grădini de copii, în număr de 3021 (1079 b. 1217 f.) s'au înscris 2296 elevi (1079 b. 1217 f.) Au cercetat regulat 1834 elevi (898 b. 936 f.) Intre aceşti elevi, a fost un mare număr de minoritari, fiindcă aceştia nu au grădini de copii. (Saşii au o grădină de copii, la Orăştie.) Majoritatea acestora a învăţat a vorbi româneşte, în cei doi ani cât a frecuentat grădina de copii a statului. Numărul absenţelor copiilor se poate vedea în tabloul alăturat. Amenzi au aplicat numai două conducătoare, una 5550 lei şi a doua 160 lei.

Absenţii în zile				
motivate	nemotivate	Amendate	Suma de amendă	
			Lei	b.
3913	1921	778	5710	

Grădinile de copii au funcţionat regulat, în tot timpul anului, ne fiind turburate de nici un neajuns. 15 grădini au local propriu, 15 local închiriat şi 3 sunt în acelaş local cu şcoala primară. 17 localuri sunt bune şi corespunzătoare, 13 sunt rele şi necorespunzătoare.

Intreţinerea localurilor o fac comitetele şcolare. 27 grădini de copii au, în total, bugetele la intrate şi la eşite 706.000 lei. Restul nu au avut bugete sau au fost înglobate în bugetele şcoalelor primare.

Pământ sau alte imobile nu are nici o grădină. 5 grădini au şi câte o mică bibliotecă cu câte 30 până la 70 volume. Materialul didactic, la 17 grădini este suficient şi în stare bună, la 7

este în stare mijlocie şi la 5 este insuficient şi în stare rea. Curtea este împrejmuită la 30 şi la 4 nu este împrejmuită.

Personalul didactic se compunea din 36 conducătoare, dintre cari numai 24 cu diplomă, restul fiind cursiste şi suplinitoare. Dintre conducătoare 18 au absentat, în cursul anului şcolar, 368 zile, parte motivate şi parte nemotivate.

Progresul realizat şi constatat la examenul sau serbarea de fine de an, de către delegaţii revizoratului şi de către publicul constătător din părinţi elevilor, pe grădini a fost următorul: 10 notate cu foarte bine, 12 cu bine, 8 cu mulţumitor, 4 cu slab.

Invăţământul adulţilor şi şezătorile şcolare.

Cursurile de adulţi şi şezătorile şcolare au stagnat, în acest an şcolar, din pricină că ministerul nu le-a mai susţinut. S'au făcut numai încercări sporadice, unde învăţătorii au lucrat benevol, fără nici un fel de remuneraţie bănească. In unele părţi societatea culturală «Astra» a susţinut câteva cursuri pentru analfabeţii adulţi de orice vârstă şi sex.

Invăţământul ambulant s'a încercat şi în acest ani, în judeţul nostru, în care este reclamat acest fel de învăţământ, din pricina lipsei localurilor de şcoală în cele mai multe sate. Şase învăţători s'au angajat benevol şi au fost încredinţaţi să încerce acest greu apostolat. Ei au ţinut cursuri în 14 comune şi în 5 cătune. Ministerul Instrucţiunii, prin revizoratul şcolar, a trimis şcolarilor dela aceste şcoale ambulante, ceva daruri, constând din hăinuţe şi rechizite şcolare. Rezultatele date de acest învăţământ ambulant n'au fost controlate de nimeni şi deci nu s'a format nici o părere asupra lor.

Examenele de absolvire. Cel dintâi examen de absolvire cu 4 clase primare, cum erà la început sistemul în vechiul regat, s'a făcut la sfârşitul anului şcolar 1923—4, iar primul examen de absolvire cu 7 clase primare, conform legii din 1924 şi potrivit art. 10 din lege şi art. 99 din regulamentul de aplicare al legii învăţământului primar, s'a ţinut la sfârşitul anului şcolar 1926—7, cu câte 40—50 şcolari adunaţi pe centre.

Intr'un alt capitol mai târziu vom arătà şi câţi elevi s'au prezentat şi au prestat an, de an acest examen. Numărul acestora însă este foarte mic faţă de aşteptări şi faţă de cheltuelile ce se fac în acest scop. Dăm însă aci un tablou asupra resultatului acestui examen dela sfârşitul anului 1929—30 spre a se vedea

numărul celor reuşiţi şi felul cum se fac aceste examene. Trebue să afirmăm aici că rezultatele acestor examene în multe părţi au fost sub aşteptări prin faptul că s'au prezentat elevi puţini. Cu toate aceste numărul «căzuţilor» este disparent fiindcă printre învăţători s'a creat mentalitatea că dacă odată a ajuns un elev, ori cum a ajuns la acest examen, el trebue trecut prin forţa împrejurărilor şi spre a nu descurajà pe alţii, căci ţăranii şi aşa nu ţin la acest examen. Prestigiul şi nivelul acestui examen, însă, totuşi trebue ridicat cu orice preţ!

Ca să dăm o icoană de felul cum au decurs aceste examene de absolvire, după VII clase primare, în anul 1930, este îndeajuns, credem, să arătăm ce fel de lucrări în scris s'au dat şi cum au fost alcătuite comisiile de examinare. In aceste comisii intrau toţi învăţătorii cari prezentau elevi la examen şi erau prezidate de câte un delegat al revizoratului şcolar. Iată ce teme s'au dat pentru scris, la limba română: Grâul (descriere). Cerere către directorul şcoalei, Dictare, Cultura cartofului, Pădurea (descriere). Ingrijirea animalelor, *România* (descriere geografică). Bogăţiile României, Poveste, *Industria României,* Păstrarea legumelor şi a poamelor, Dictare, Desvelirea monumentului Regelui Ferdinand (la Orăştie). «Naşterea poporului român şi creştinarea lui», Cultura pomilor, etc.

Părerea noastră este că subiecte prea vagi ar trebui evitate pe viitor.

La aritmetică, s'au dat combinaţii de aflarea suprafeţii poligoanele şi calcularea preţului metrilor patraţi aflaţi. Combinaţii cu aflare de volum, regula asociaţiei, procent, dobândă etc. Toate temele bune, pedagogice, unele însă prea uşoare.

Examinarea orală din toate obiectele, întreg materialul ultimelor 3 clase supraprimare.

Dăm mai jos un tablou arătând numărul centrelor de examinare din primăvara anului 1930, după cele 17 procese-verbale aflate în arhiva revizoratului.[1]) Din acest tablou reese că s'au prezentat la acest examen 204 elevi din cari au trecut 202 şi au căzut numai 2, deci abia 1 procent, ceeace denotă că examenul e cât se poate de indulgent cu cei slabi, ceeace n'ar fi cazul dacă s'ar îmbulzi mai mulţi şcolari la acest examen.

1) Nu ştim dacă au mai fost şi alte centre de examinare afară de cele arătate în tablou, fiindcă alte procese verbale nu se mai găsesc în arhiva revizoratului şcolar Deva.

Iată şi tabloul de care am vorbit mai sus:

No. curent	Anul	Centrul de examinare	Prezenţi b.	Prezenţi f	Au reuşit cu fb.	Au reuşit cu bine	Au reuşit cu medi-ocru	Căzuţi cu nota rău
1	1930	Hărău—Bârsău	6	4	1	8	1	—
2	„	Geoagiu	4	1	1	4	—	—
3	„	Vulcan	20	9	2	22	5	—
4	„	Pui	4	2	2	4	—	—
5	„	Castău	9	6	—	10	5	—
6	„	Buceş	7	—	1	6	—	
7	„	Haţeg	5	7	9	3	—	
8	„	Sarmisegetuza	9	7	7	9	—	
9	„	Băiţa	2	2	2	2	—	
10	„	Crişeni	8	5	6	7	—	
11	„	Răcăştie	4	5	—	8	1	
12	„	Petroşeni	13	8	11	7	1	2
13	„	Orăştie	7	12	10	9	—	
14	„	Brad	9	7	11	5		
15	„	Ghelar	4	1	2	3		
16	„	Vaidei	4	2	1	4	1	
17	„	Simeria	6	5	1	10		
		Total	121	83	67	121	14	2

Diferite constatări.

Din cele expuse până aci ca şi din tablourile de mai jos, se vede tot aparatul ce stă în slujba educaţiei şi instrucţiunei publice infantile, din acest judeţ, în şcoalele primare şi în grădinile de copii, la sfârşitul anului şcolar 1929—30. Din prezentarea acestor date putem desprinde totodată anumite observaţiuni mai bătătoare la ochi.

In primul rând, numărul extraordinar de mare al celor ce şi azi rămân pe dinafară de şcoală, meniţi să îngroaşe rândul analfabeţilor. Numărul mare al celor ce rămân dela şcoală, în cursul anului, din lipsă de haine şi alimente, din lipsa de părinţi şi de susţinători ca şi din cauze de boale şi altele. Poporul nu iubeşte şcoala şi nu-i vede nici decum rostul, decât doar parţial şi printr'o prismă falşe intereselor lui.

In al doilea rând întreţinerea materială a şcolii este sub toată critica. Cifrele arătate aci sunt zdrobitoare şi condamnă definitiv atât sistemul de întreţinere de până acum, cât mai cu seamă, activitatea, sau mai bine zis, lipsa de activitate a comitetelor şcolare comunale, cari departe de a mai mări fondurile comitetelor şi sumele ce bruma primesc dela comună, le administrează cât se poate de prost şi activitatea negativă a acestor comitete este cea mai mare plagă pe capul şcoalelor atât la oraşe cât şi la sate.

Controlul gestiunilor comitetelor este absolut inexistent. In general sistemul de întreţinere materială a şcolii de până acum a dat, în întreagă ţară, aşa un greş, încât nu este mirare că şcoala satului a ajuns într'un hal aşa de mare, iar învăţătorii, asemeni călătorilor, cari aşezaţi la popas pe un loc nepotrivit, pornesc în căutarea altuia mai prielnic, sunt în căutarea unui alt sistem mai fericit, pentru întreţinerea materială a şcolii.

Şcoalele nu au materialul necesar spre a putea lucrà mai activ şi mai intuitiv.

Intr'un judeţ agrar, ca aceasta, şcoalele sunt lipsite cu desăvârşire de câmpurile de experienţă şi de fermele necesare învăţământului cu elevii cursului complimentar!

Obligativitatea este încă o ficţiune şi numărul absenţelor si a celor ce absentează este prea mare.

Gestiunile comitetelor în multe locuri lasă de dorit.

Administraţia şi controlul învăţământului ca şi sistemul de salarizare al învăţătorilor defectuos.

Toate organele de control, înafară de mici şi rare, escepţiuni laudabile, au inspectat numai centrele mari şi localităţile unde se poate comunicà mai uşor şi mai confortabil, pe când comunele mici şi mărginaşe n'au văzut organe de control.

In altă ordine de idei, privind istoria sumară a învăţământului primar din acest judeţ, — istoric, ce se desprinde din datele culese şi publicate aci, — se vede clar, cum atât statul maghiar cât şi statul român au luptat din răsputeri pentru înmulţirea şi întărirea şcoalelor de stat. Numărul acestor şcoale de stat îl găsim la 1873, 4 şi apoi acest număr creşte tot mereu până la maximul de 79 sub regimul unguresc, până la 1914. Asemenea a crescut şi numărul şcoalelor comunale, cari la început erau şcoale grănicereşti şi mai târziu au fost maghiarizate. Maximul de şcoale comunale îl găsim în 1914, în număr de 80. In România Mare, numărul şcoalelor de stat creşte dela 135 (probabil că în acest

număr se cuprind şi cele comunale, fiindcă dela 1919, încoace, nu se mai face nicăiri vreo amintire despre şcoalele comunale) la 316 în 1923, apoi la peste 400 în 1925, când numărul şcoalelor de stat ajunsese maximul în acest judeţ. Azi tot şcoala primară de stat primează ca număr, dar nu şi ca organizare şi înzestrare, în privinţa înzestrării, mai ales, am văzut ce trist grăesc cifrele. Semnificaţia lor va fi o mustrare continuă pentru toţi cei cu răspundere, până ce nu vom organizà mai bine şi nu vom înzestrà cum trebue şcoalele de stat, pentru că numai având, ele, aparatul strict necesar, îşi vor putea împlini misiunea lor. Şcoalele confesionale, care au luat fiinţă înainte şi după anii revoluţiei din 48-9 şi mai cu seamă după 1868, le găsim în număr de vreo 69 pe la anul 1873, iar numărul cel mai mare îl găsim la anul 1906 (259, şcoale, dintre cari 232 româneşti). Dela acest an numărul şcoalelor confesionale româneşti scade aşa că la anul 1914 nu mai găsim decât 126 (98 ort. şi 28 gr. cat.) In anii de după unire găsim ceva mai multe, iar la 1922 statificându-se, şcoalele confesionale româneşti încetează cu totul de a mai existà. Confesionale mai rămân doar ale minoritarilor. 37 şcoale dintre cari 30 cu limba de predare maghiară şi 7 cu limba de predare germană. Dar şi numărul acestora urcat brusc după unire, scade la 1930 cu 2. (In viitor numărul acestora va mai scădea încă, mai ales la sate, unde nu au elevi îndeajuns. Astfel s'a întâmplat în comuna Râu-bărbat şi astfel se va întâmplà şi în alte comune, unde numărul lor este prea mic pentru a susţinea pentru ei o şcoală.)

Dăm mai jos tablourile comparative, privitoare la numărul şcoalelor de tot felul, cari au stat în slujba învăţământului din acest judeţ, în cursul vremurilor.

Tablou[1]) de numărul şcoalelor confesionale şi particulare, comunale şi de stat în comparaţie.

Anul	Şcoli confes partic	Şcoli comun.	Şcoli de stat
1873	69	18	4
1906	259	18	55
1908	244	18	67
1911	142	47	77
1914	140	94	79
19 9	169	—	135
1923	37	—	316
1925	37	—	400
1930	35	—	376

Aruncând o privire fugară pe aceste tablouri vedem imediat curba creşterii numărului şcoalelor de stat, proporţional cu scăderea numărului şcoalelor confesionale. Invăţământul confesional a fost restrâns încetul cu încetul, pânăce învăţătorimea adânc nemulţumită, după război, prin anii 1921—22 i-a dat lovitura de graţie, trecându-l numai în istorie.

TABLOU[2]

despre numărul şcoalelor **confesionale** şi **comunale** la anumite epoce.

Anul	Şcoli româneşti confesionale		Şcoli ungureşti confesionale			Şcoli germane conf. Ev. C. H	Şcoli comunale şi grăniţereşti		Totalul general	Altfel de şcoli
	ort.	gr. cat	r. cat.	ref.	unit.		cu limba de pred. rom.	maghiar		
1906	222	30	2	2	—	3	16	2	282	5 societare
1908	202	30	2	2	—	3	16	2	262	5 societare
1911	99	29	2	2	—	5	14	33	189	5 societare
1914	98	28	2	4	—	4	14	80	234	1 şc. d, 3 s.
1919	105	24	14	14	2	7	—		169	3 societare
1922	105	29	14	14	2	7	—	—	174	3 "
1923			14	14	2	7	—	—	40	3 "
1926	—	—	14	14	2	7	—	—	40	3 "
1930	—	—	14	14	1	6	—	—	35	—

Şcoalele minoritare din judeţul Hunedoara în anul şcolar 1929—30.

Invăţământul minoritar din judeţul Hunedoara este servit de 14 şcoale romano-catolice, dintre cari una de băeţi, una de fete şi 12 mixte. Ele se găsesc în următoarele comune: Baia de Criş, Băiţa, Cristur, Deva, Haţeg, Hunedoara-centru, Hunedoara-colonie, Ilia, Lupeni, Orăştie, Petroşeni pt. băeţi, Petroşeni pt. fete, Streiu-Sângeorgiu şi Săcărâmb.

Şcoale reformate găsim 15 şi anume la: Deva, Geoagiu, Hăşdat, Hărău, Haţeg, Jeledinţi, Lupeni, Orăştie, Hunedoara, Petroşeni, Peştişul-mare, Răcăştie, Sta Maria-Orlea, Rapoltul-mare, Turdaş. Atât cele rom. cat. cât şi cele reformate sunt cu limba de predare maghiară şi sunt susţinute din fondurile bisericeşti şi de credincioşi prin cotizaţii lunare şi prin o taxă de înscriere pe care o plăteşte fiecare elev la începutul anului şcolar.

Şcoalele luterane sunt ale Saşilor, limba de predare fiind cea germană. Astfel de şcoale găsim la: Aurel Vlaicu, Batiz, Orăştie, Petroşeni, Romos şi o grădină de copii la Orăştie.

In decursul celor 10 ani dela unire, au încetat de a mai funcţiona, din cauza lipsei de elevi, şcoalele reformate dela *Clopotiva, Râubărbat* şi *Peşteana.*

Şcoala reformată din *Sta Maria Orlea,* abia are 14 elevi şi este susţinută de contele Kendeffy pe moşia sa proprie.

1. 2. Datele acestea sunt culese din broşura citată a d-lui *O Ghibu*, din Hunyadmegyei Almanach, *Dénes Carol*, alispáni jelentes — 1914, *Csulay L.* Monografia — *Rusiecki* şi arhiva revizoratului şcolar Deva.

EDUCAȚIA PENTRU COMBATEREA MINCIUNII

In minciună zace numai răutate, prin ea niciodată nu s'a ridicat ceva, ci chiar din contră s'a dărâmat. Minciuna aduce neîncredere reciprocă, slăbește legăturile vieții, colective, cele mai grave cazuri de minciună isvorând din o slabă funcționare a simpatiei și a simțului de adevăr și dreptate. Minciuna este aceia, care destramă o societate ducând-o la anarhie și haos. Minciuna duce la corupție. — De aceia este de datoria atât a educatorilor aparținători familiei cât și a celor ce aparțin școalei, de a face tot ce se poate spre a feri copiii de răul obiceiu al minciunii. In primul rând se cere ca întrucât se poate, copilul să fie ferit de orice influență care ar putea să desvolte predispoziția lui spre minciună. Cât se poate, să fie înlăturate prilejurile ce l'ar îndemna la minciună. Copilul învață de cele mai multe ori să mintă pe stradă, căci acolo, chiar nefiind mincinos, venind în contact cu mincinoși, el devine mincinos. Când se observă că mediul social nu este prielnic sincerității, el trebue evitat. Trebue evitat contactul cu cei nesinceri și fățarnici. Educatorul trebue să caute a încuraja numai adevărul, sinceritatea. Nu trebue să i se admită copilului nici o minciună fie ea cât de nevinovată, căci o minciună atrage după sine alte zece. Intotdeauna educatorul trebue să caute motivul care duce pe cutare sau cutare copil la minciună, ca apoi cunoscând motivul să știe cum s'o lecuiască. Numai atunci se poate vindeca răul când i se cunoaște bine cauza. Ori pentru aceasta se cere o cât mai amănunțită cunoaștere a individualității copilului, adică cunoașterea însușirilor copilului atât a celor naturale — ereditare cât și a celor dobândite.

Este adevărat că în practică este foarte greu, ba uneori chiar imposibil de a distinge însușirile înăscute de cele dobândite, totuși cunoscând mai deaproape viața familiară a copilului, și observând ce influențe se exercită asupra lui, se va putea face o oarecare distincție cu cât o însușire dobândită mediul o întărește și o ajută spre desvoltare cât mai complexă și mai bine pronunțată.

Unii copii trăesc fenomenele psihice pe plan real, raportându-le la o situație reală momentană predominând mai ales

aspectul afectiv, iar alții trăesc fenomenele psihice pe plan imaginar, raportându-le la conținutul de experiențe câștigate pe cari le au, predominând aspectul cognitiv, intelectual, așa încât ei se gândesc și la urmările momentane.

Cunoscând cât se poate mai bine pe copil din punct de vedere psihofizic vom ști căreia din aceste două categorii aparține, știind astfel cum să procedăm în educația ce i-o dăm. Vom ști ce trebue să desvoltăm la el, sau să anihilăm spre a ajunge la acel tot armonic, ce noi numim caracter moral și sub imboldul căruia va ști să aibă o conduită demnă în viață. Cunoscând cât mai amplu individualitatea unui copil, vom ști și vom putea cu mult mai repede și ușor să-l influențăm în așa fel încât această individualitate să se desvolte într'un caracter moral cât mai desăvârșit.

In cazul minciunii va trebui ca formând caracterul moral să cultivăm în cel mai înalt grad simțul adevărului și al dreptății. La etatea prea tânără nu putem să facem pe copil să înțeleagă noțiunea de adevăr și de dreptate ci numai mai târziu treptat cu desvoltarea inteligenții. De aceia trebue să-l ferim de exemple de minciună și mai ales să nu-i dăm noi altfel de exemple. Să-l obicinuim pe copil să se închine în fața lui „nu", dar nu să-l facem să renunțe la ceva, prin minciună. Să-l obicinuim ca atunci când îi spunem: „un copil mic nu are voe să..., asta nu-i pentru copii mici...", el să știe să se supună și să se mulțumească cu atât. Există o anecdotă clasică a copilului care nu cunoaște pe acest „nu". — „Un prieten găsește într'o zi toată casa zăpăcită, copilul și-a băgat în cap că vrea luna din cer. Se trântește pe jos, plânge, leșină. Rugăminți, implorări, raționamente, nimica nu folosește. Ce-i de făcut? Atunci intervine prietenul calm: — Vrei luna? Hai cu mine, drăguță, că ți-o dau. In spatele casei începe un deal, iar în vàrful lui strălucește astrul râvnit. Prietenul pornește cu copilul de mână. După o jumătate de oară, copilul obosește api începe să gâfâe, dar prietenul urcă mereu. După o oră copilul cade istovit"[1]...

Noțiunea de adevăr începe la copil abia când știe judeca. Această noțiune este mai complicată decât altele și de aceia nu poate fi pricepută, decât prin lenta desvoltare a spiritului omenesc. Un profesor de filozofie francez, a spus chiar, odată:

[1]) **Din un articol de ziar de El. Măinescu.**

„Respectul de adevăr este virtutea omenirii adulte. Pe măsură ce ea capătă conştiinţă de sine însăşi, sinceritatea ia în ochii noştrii o importanţă crescândă".

Prin urmare, educând copilul să căutăm să-i desvoltăm judecata, luminând inteligenţa asupra idealurilor vieţii omeneşti, să facem ca să se exercite voinţa asupra emoţiilor şi instinctelor, formând astfel o judecată morală şi o voinţă, care să stăpânească şi să călăuzească tineretul către moralitate. Odată ajuns acest scop putem fi siguri că acela căruia i-am făcut această educaţie. va şti să distingă adevărul de neadevăr, şi va iubi sinceritatea respingând întotdeauna cu tărie imboldul spre minciună.

Insă până a ajunge să înţeleagă copilul noţiunea de adevăr, să nu uităm că putem să-l abatem dela minciună tocmai prin exemplul nostru. Copilul dispunând într'un grad mare de obiceiul imitaţiei, influenţa exemplului va fi covârşitoare asupra lui. Copilul este mai atras spre ceiace vede şi obsearvă el, decât spre ceiace i se impune. Iată ce spune în acest sens, într'un mod foarte plastic şi bineprins, marele sociolog Gabriel Tarde: „Nu trebue să uităm această observaţie atât de simplă că în viaţa socială întrăm din cea mai fragedă vârstă. Copilul, care se întoarce spre aproapele lui ca floarea spre soare, suferă mai mult atracţia decât constrângerea mediului său familiar. Şi toată viaţa, va vorbi aşa, cu sete, pildele ce i se vor da". Astfel fiind, trebue căutat a evità întâlnirea copilului cu exemple rele, iar în cazul minciunii să evităm de a vorbi şi de a face lucruri ce se pot dovedi, dacă nu imediat dar mai târziu, ca minciunii.

Să i se dea copilului întotdeauna cât mai pătrunzătoare exemple de sinceritate şi iubire de adevăr. Intre părinţi trebue să domnească adevărul, căci spiritul de observaţie al copilului pătrunde acest fapt şi prin imitare va obicinui şi el acelaş lucru. Copilul trebue convins contra faptelor rele prin adunarea şi prezentarea de exemple cât mai convingătoare. Prin exemple se va arăta cauza şi urmarea minciunii. Copilul trebue să se bucure din partea părinţilor şi educatorilor de supraveghere în toate manifestările lui, însă supraveghere care să nu fie observată de el, spre a se manifesta în voie, indicându-ne astfel cum va trebui să-l educăm.

Nu vom da auză la minciună când vom controla activi-

tatea copilului şi-l vom deprinde cu ativitate ordonată, folosindu-şi orice clipă cu lucruri utile, iar clipele de joc, cu jocuri frumoase şi educative. Lectura copilului trebue să fie de asemeni o preocupare deosebită a educatorilor cari, trebue să-i dea hrana sufletească prin cărţi cât mai potrivit alese, în raport cu vârsta şi facultăţile spirituale ale copilului.

Cel mai de seamă motiv ce duce pe copii la minciună, intenţionată, este frica, teama. Frica de pedeapsă, de ceartă şi de alte atitudini brutale. Intr'adevăr, copilul pentru orice greşală este pedepsit cu foarte multă stricteţă de către părinţi, dascăli, educatori etc. Această stricteţă constrânge pe copil foarte des la minciună. Copilul observând că foarte adesea scapă prin minciună, se va folosi cât mai mult de această binefacere momentană a minciunii. — Sunt apoi părinţi şi educatori cari au o prea mare grijă faţă de copii, în aşa fel însă, că ei îşi manifestă această grijă prin o mulţime de reguli. Cu acest fel de a educa prin aşa asiduă îngrijire, se aţâţă însă foarte mult ambiţia fiecărui copil, încât aceştia caută să calce cât mai des regulele şi minţesc. De aceia am spus mai înaiute că supravegherea şi educarea copilului, nu trebue făcută în aşa fel încât el să observe atât de mult aceasta. Nu trebue create sumedenie de reguli pentru viaţa lui, ci trebue procedat întotdeauna în mod binechibzuit, conform necesităţilor momentului şi după felul cum s'a manifestat copilul. Trebue să se tindă a ajunge cât mai mult la acel „self gouvernement", adică auto-conducere a copilului, care sub oblăduirea noastră întăreşte prin cât mai multe experienţe caracterul moral şi desvoltă spiritul de iniţiativă şi responsabilitate. Copilul trebue să ajungă să vadă el ce este bine şi ce este rău, şi să ştie să cumpănească faptele ştiind că este răspunzător atât faţă de el însuşi cât şi faţă de alţii, despre faptele pornite din iniţiativa lui.

In ce priveşte frica copilului de pedeapsă, ceartă, etc., din partea părinţilor şi educatorilor, vom accentua următoarele. Atitudinea faţă de copii trebue să fie cât mai binevoitoare, pregătind atmosfera favorabilă deschiderii inimelor şi afirmării adevărului. Prin blândeţă şi răbdare, să facem să dispară timiditatea, frica însuflând copiilor curajul de a spune adevărul, chiar atunci când spunerea lui, l-ar pune în situaţii neplăcute, atrăgând după sine neajunsuri şi suferinţe. Trebue desvoltată la copii energia morală şi curajul. „A lupta contra

minciunii este a lupta în contra lașității, care micșorează și degradează pe om".[2]

Dascălul, trebue ca întotdeauna să manifeste o atitudine deschisă. Trebue să se manifeste întotdeauna ca o personalitate, ceiace de altfel lui i-se și cere ca să fie; nelăsând atât din atitudinea lui cât și din pregătirea și predarea lecțiilor sale, nici măcar să transpire vreo urmă de neadevăr, de nesinceritate. Să evidențieze întotdeauna marea valoare a adevărului pe care să-l urmărească în toate lecțiunile sale și să-l afirme întotdeauna cu toată convingerea și toată sinceritatea servind astfel ca exemplu viu pentru cultivarea simțului adevărului la elevii săi. — „Un exercițiu pentru exercitarea veracității în școală, ar fi să se pună elevii să facă singuri clasificarea colegilor clasei, după meritul lor relativ, la diferitele aptitudini sau însușiri morale, intelectuale, artistice. A spune în asemenea cazuri adevărul e în acelaș timp operă de dreptate".[3] — „Spre a preveni anumite conflicte grave, cari în viața școlară, fie și din motive generoase, ar putea știrbi și adevărul, este de lipsă să le facem obiect de discuții, judecata morală a școlarilor. Am conversat cu școlarii mai răsăriți de exemplu despre — arta de a nu minți — cu scopul de a utiliza în favoarea adevărului puterea de invenție a copiilor, pusă cu atâta dibăcie în serviciul minciunii. Ei trebueau să afle căi nouă de a spune adevărul în situații grele, fără a vătăma, fără nici un folos alte datorințe și considerațiuni.

Ar fi foarte folositor să desbatem mai deseori în școală problema mărturisirii adevărului din punctul de vedere al gimnasticii voinții, al potențării energiei și al curajului. In tineretul atât de sensibil pentru așa ceva, pe aceste cale s'ar forma o părere generală luminată, care ar ști să prăznuiască cu o manifestație de adevărată bărbăție nu numai saltul cu capul în jos la scaldă, ci și recunoașterea vitejească a propriilor greșeli și neghiobii. Astfel ar fi stârpită și minciuna ca o anumită specie de lașitate și pișicherie.

Astfel de clarificări liniștite între învățător și elevii săi sunt de mare folos, nu numai pentru întărirea simțului de dreptate, ci și pentru statornicirea relațiilor de încredere între ei. Este cu mult mai bine a ajuta copiilor să fie morali, a le

---

[2]) [3]) G. Găvănescu — Ped. generală.

descoperi căile cele drepte, ori a-i pune pe ei înșiși să le afle, decât a predica morală în mod teoretic".[4])

Pentru cunoașterea cât mai temeinică a individualității elevilor săi, se cere dascălului, să stea în raporturi cât mai bune cu familiile lor, căci numai cunoscând viața lor familiară, situația lor socială și manifestările lor în familie, numai așa va ști cum să lecuiască cât mai bine însușirile rele ale copilului. Copilul proletar se bucură de foarte puțină îngrijire și provocarea la rele este cu mult mai mare, decât la copiii familiilor intelectuale și a celor bogate, care de obiceiu sunt mai mult sub paza părinților și a educatorilor.

Astfel dascălul va putea servi cu prețioase îndemnuri și sfaturi relativ la creșterea și educarea copiilor. Pentru familie sfaturile dascălului, nu pot fi decât de o foarte mare importanță în ce privește educația copiilor. Mergând astfel mână în mână, familia și școala, formarea caracterului moral atât de necesar omului, este cu mult mai asigurată. Pedagogia actuală se ocupă foarte mult cu formarea caracterului moral al copiilor de azi și oamenilor de mâine. Aceasta trebue să fie o preocupare de seamă și a familiei. Spre a nu proceda familia într'un fel, iar școala în alt fel, sunt țări unde s'au format societăți mixte a părinților cu dascăli, urmărind acelaș scop: formarea caracterului moral al copiilor. Astfel sunt: în Franța „Asociation ecolier des pere de famille"; în Anglia — „Parent's National Educational Union"; iar în Germania „Elternabende".

Din colaborarea familiei și școalei, educația nu poate decât câștiga și în special cultura simțului adevărului, — când ambii acești factori vor respecta adevărul întotdeauna, neinfectând atmosfera din jurul copilului cu nesinceritate și minciună convențională, atât de răspândită astăzi, — va înainta cu îndoit rezultat.

Un pas înainte în formarea caracterului moral, va fi atunci când copiii vor fi obicinuiți ca, adevărul și dreptatea să le fie legea și călăuza în viață".

Cornel Sântimbreanu
licențiat în filozofie.

Vreți să cunoașteți progresul unei țări?! Numărați câte biblioteci are! **Carmen Sylva.**

---

[4]) V. Stan — Minciuna în școală — Vatra școlară.

O ŞCOALĂ CARE SE IMPUNE

CUM VEDE D. PROF. RĂDULESCU MOTRU ORGANIZAREA ŞCOALEI.

Ca să nu mai asistăm la spectacole ca cel ce ni-l prezintă societatea modernă, ar trebui ca organizaţia şcolară să plece dela studiul realităţilor sociale şi deci de la o stare de fapt.

Care-i scopul şcoalei? Evident, şcoala este o instituţie de stat, şi scopul şcoalei e imprimat de stat. Care-i cadrul statului care dă scop şcolii? Căci nu putem ignora structura statului nostru, când e vorba să stabilim o organizaţie şcolară, menită a ne pregăti pentru viitor. Statul nostru ca orişice stat, nu poate să facă salturi hazardante, ci să continue felul lui de viaţă imbunătăţindu-şi-l. In statul nostru există clase sociale. Acestora nu le putem nega existenţa oricât a avut loc primenirea socială, n'a atins întru nimic existenţa claselor sociale. La noi există clasa ţărănească. E o realitate de sute de ani, pe care se pare că de-abea acum au descoperit-o conducătorii noştri. Existenţa claselor sociale le dă drepturi în ce priveşte organizarea şcolară? Desigur. Ele fiind structura vieţii sociale, a căror realitate nu o poate contesta nimeni — au dreptul ca, în ce priveşte linia de devenire, să pretindă o înbunătăţire a lor şi o armonie cu alte clase.

Şi istoric se dovedeşte această îndârjită persistenţă a claselor sociale. Istoria Romanilor se începe prin lupta între clase. Revoluţia franceză se face pe acelaş motiv.

O ŞCOALĂ CARE SE IMPUNE.

Revoluţionarii francezi aveau credinţa că unele clase se bucură de anumite privilegii şi aveau o liberare a individului de clasele sociale. Insă individualismul revoluţiei franceze este un ideal care nu s'a atins nici odată. Dovadă e, că azi constatăm realitatea lor. — Idealul, că ar fi bine să nu avem clase sociale e o utopie — Când se înfiripà burghezia, se credea că viitorul omenirii nu poate să stea decât în sporul de producţie. Producând clasele sociale se vor îmbogăţi. Viitorul, era, ca toţi să devină producători. Fericirea devine din producţie. Această iluzie, azi n'o mai putem avea. Azi putem produce mult să fim săraci. Exemplele, mai ales acum, nu lipsesc. Mari industriaşi, cari au sărăcit. In America grâul n'are preţ, iar proprietarii de imobile, le-ar da bucuros pe preţuri derizorii, numai să plătească datoria la stat. — Falimentul de azi e venit din iluzia ce ne-a stăpânit până acum.

O producţie continuă şi intensă, depăşeşte puterea de cumpărare. — Astăzi ţările şi-au limitat cantitatea de cumpărare. Au închis graniţele, iar industriile mor. — Astăzi se dovedeşte că cei ce au fost săraci, trăesc mai bine. *Nu în tendenţa de-a ajunge la o anumită stare, ci în păstrarea celor ce am avut, aduce fericirea.*

Dar oare, conflictul dintre clase, aşa cum îl vedea Marx, nu se poate schimba în armonie.

Nu ne putem închipui ca idial armonizarea claselor sociale? Aruncând o privire în restul lumii biologice, vedem că animalul de orice speţă — e născut pentru un anumit mediu de viaţă.

Nu există animal fericit şi nefericit. Fiecare se simte legat de mediul său, iar o transpunere, ar atrage grave modificări organice. Tot aşa şi cu clasele sociale. Nu trebue să existe şi nici nu există clase fericite şi nefericite. Creaţia nu rezultă decât din diferenţierea claselor sociale.

Aşadar organizaţia şcolară trebue s'o potrivim pe organizarea de clase. Cum e organizată şcoala noastră? Numai în vederea claselor nu-i organizată. Acum se vorbeşte de o nouă organizare care să corespundă clasei ţărăneşti, dar este o aşa mare teamă de reforme radicale încât reforma se va face numai pe jumătate.

Şcoala noastră consideră pe ţăran ca pe un nefericit. Şi şcoala crede de datoria sa să-l scoată din cadrul clasei sale ca să-l facă altceva: comerciant, industriaş, meseriaş. Aceasta-i scopul şcolii. Întri în şcoala primară. Toată pregătirea e cea care să-l facă să evadeze din satul său. Nimic care să-l facă legat de satul lui. Îi deschide drumul spre şcoli secundare. Şcoala este făcută numai pentru cei câţiva cari trec pragul şc. primare, cari formează mai apoi cluburile politice. Restul prea puţin interesează şcoala primară.

Se ridică o obiecţiune: Cum se poate ca să inchizi drumul copilului de ţăran şi să nu-i dai posibilitatea să treacă spre alte situaţii? Trebue să mărturisesc că aici e punctul nevralgic, din care demagogii şi-au făcut un scaun. Dar cine opreşte un copil să nu se ducă unde vrea?

Trebue să accentuăm mai ales asupra consecinţelor cari urmează din astfel de organizare. Astfel şi metodele pedagogiee, sau cu'n cuvânt pedagogia în genere a fost falsificată. S'au întrodus în programa studii pe ore, pe obiecte: de la 8—9 o materie de la 9—10 alte, etc. Ai făcut o cantitate oarecare de materii, şi 4

ani, poţi trece în cl. I. a învăţământului secundar. Şi în liceu tot aşa. Numai după ce ai făcut liceul poţi trece în Universitate. Dar care pedagog a dovedit că învăţând obiectele pe bucăţele le posezi mai bine decât învăţându-le într'un semestru de pildă? Unui copil care învaţă singur fără a trece prin şcoală, care pedagog i-ar spune că-i pregătit. Te văd că la medicină ai aptitudini; că la matematici eşti versat, dar dacă în certificat nu-i scris că ai parcurs toate treptele, nu ai nici un drept, oricât de pregătit ai fi. In Politehnica din Zürich, eşti primit numai pe bază de examen; nu pe cea de certificate, care-s inutile. Organizarea şcolară la noi nu permite acest lucru. Aici e demagogia. Nu vrem ca un copil de ţăran să fie oprit, ci ajutat. Dar cine l opreşte? Nu-i mai greu să urmeze an de an, decât să se prezinte să facă examenele necesare aprecierii priceperii lui? Dacă ştie carte de ce să-i ceri filiera şcolară. Prezintă garanţia pregătirii sistematice? Indoelnic. Dacă ţăranii ar avea conştiinţa aceasta, trebue să ceară o organizaţie şcolară alta decât cea de până acum.

Fiecare clasă socială trebue să aibă şcoala potrivită ei. Nu mă preocupă în primul rând circulaţia valorilor ci principiul, ca şcoala să dea rezultate pentru clasa respectivă.

Nimeni nu împedică ca cine poate să meargă cât de sus. Însă şcoala să nu fie pentru 2—3 din categoria asta, ci scopul ei să fie îndreptat spre cei mulţi cari rămân numai cu şcoala lor şi pentru ei să fie şcoală. — Clasa socială trebue să aibă o şc. completă potrivită mediului în care societatea se desvoltă — un program mic care să dea legiuitorului iluzia că clasele sociale cântă unison acelaş lucru. Nu. Ci, fiecare şcolar are să se bazeze pe existenţa reală a clasei sociale.

Insistăm pentru clasa ţărănească căci e cea mai nedreptăţită. Un copil trebue să continue deprinderile lui, ca să-i facă mai rodnică producţia.

Cea mai greşită metodă este cea care este astăzi, de a-i da individual convingeri, fără a vedea utilitatea. Producţia trebue să se urmărească prin sisteme de cooperare colective. Tendinţa de până acum, de-a urmări desvoltarea câtorva individualităţi, trebue să înceteze şi să fie înlocuită cu adâncirea spiritului de cooperare. E posibil ridicarea satului, prin ridicarea câtorva ţărani? Nu-i mai posibil o muncă colectivă care să-i dea an cu an cunoştinţi utile cari să-l ajute?

Aceste idei au fost întrevăzute fragmentar înainte de războiu,

de câţiva oameni de stat. Dar din interese demagogice nu s'a realizat nimic. «Lasă, că ţăranul se ridică şi singur».

Şi s'au ridicat. Azi e o raritate să vorbeşti cu un intelectual de sat în limba satului, ci vorbeşte păsăreşte, de nici el nu înţelege. Asta i-a dat şcoala defectos: frânturi de cunoştinţe teoretice, şi ideea silnică de a trăi ca ţărani s'au în mijlocul ţăranilor. Numai Simion Mehedinţi a avut curajul de-a spune şi a face şcoli ţărăneşti. Dar cine a urmat după el, a tăiat tot spunând: «binele nu-l vrem de la duşmani». O soluţie mijlocie nu e binevenită. Căci noua reformă, menţine şcoala cum a fost mai adăogându-se ceva: Să dăm o mai mare intensitate propagandei culturale. Apoi cultură regională.

In străinătate se face cultură la sate, dar se înţălege umanismul care se adaogă peste şcoala de clasă, ceeace constitue un lux. Şi la noi putem să avem aşa ceva, dar în al doilea rând. Întâi să se organizeze şcoala potrivit fiecărei clase sociale, apoi cultura, de care azi se face caz. E o curată nebunie evadarea din clasa din care faci parte. Un ţăran care e gospodar trăeşte mai bine decât un doctor fără clientelă. Viaţa nu este făcută ca omul să producă. Ci de-a se bucura de viaţă în mijlocul clasei sale. Nu producţia şi apoi comerţ şi îmbogăţirea, ci o producţie superioară colectiv, care să-ţi creeze mulţumirea în clasa ta, şi care să nu fie motiv de discordie cu celelalte clase. Fiecare clasă socială are o cultură a ei proprie, în care nu poţi întra şi de care nu te poţi lăsa. Fiecare trăieşte în marginile clasei sale. Statul să-şi restrângă şi vroda cheltuelile ca să nu facă din ţăran, rob — ci o valoare socială — să-i facă şcoala sa.

APEL

In adunarea generală extraordinară a învăţătorilor din judeţ ţinută la Deva, Duminecă, 26 II. 1933, s'a hotărît cu unanimitate şi cu însufleţire, ca din proximul salariu, fiecare coleg să jertfească suma de 100 lei din care să se trimită cât mai mulţi delegaţi la viitorul congres de protest ce se va ţinea la Bucureşti, cu scopul de a face să se curme nedreptăţile revoltătoare, care ni-se aplică din ce în ce mai mult. *Fiindcă acest congres trebue să fie ceva impunător şi să impresioneze prin număr, avânt şi disciplină — apelez la toţi colegii din judeţ să nu fie nici unul care să se dea înapoi dela această jertfă menită să ateste solidaritatea şi voinţa noastră neînfrântă.*

Preşedinte, *SABIN JULA.*

DIN FRUMUSEȚILE JUDEȚULUI NOSTRU

In ziua congresului ținut, în toamnă, la Petroșeni, era luat în program visitarea admirabilului defileu al Jiului (Surduc—Lainici) care nu este întrecut în mân-

drețe naturale și în priveliște sublimă de nici o altă trecătoare din țară. Frații învățători ar fi văzut cum se prăvălește și se sbuciumă clocotind în adâncime, Jiul cel

„cu talazuri" printre colții stâncilor, iàr la dreapta și la stânga, printre nenumăratele cotituri stâncile și vârfurile acoperite cu plantație bogată, urcându-se și spărgând norii grăbiți, cu crestetele lor ascuțite. Dacă excursiunea

nu a putut avea loc din pricina că nu se anunțaseră colegii participanți la vreme, dăm aci două chipuri luate tocmai din inima defileului. **a.**

PROBLEMA CRITICILOR

SPICUIRI.

Cu ocazia lecţiilor practice, ce se ţin în şedinţă intimă a cercurilor culturale, se constată o desorientare mare, în ceace priveşte critica.

Mulţi nu ştiu să critice. Alţii nu ştiu condiţiunile unei bune critici.

Pentru a ne feri de aceste defecte, vom schiţa, în câteva cuvinte, problema unei bune critici: (după d-l prof. dr. Bârsănescu).

Vom lămuri următoarele chestiuni: (teoria, condiţiunele, obiectul şi funcţiunea criticei.

Teoria. Termenul de *critică* derivă dela un cuvânt grecesc, care înseamnă a *judeca.* La origină, cuvântul critică a unei lecţii înseamnă a judeca acea lecţie, a o aprecia, a valora.

Condiţiunele unei critici sunt următoarele: I. critica să fie ad rem.; II. critica să fie în rem. şi III. să pornească dela principii ştiinţifice, să fie bazată pe principii ştiinţifice.

I. Să fie ad rem, adică critica să se raporteze numai la obiectul din discuţie. Să nu te ocupi cu consideraţiuni străine de convorbire. Critica să fie circumscrisă. Orice ieşire din cadrul obiectului face ca să nu fie justă critica. Să nu spui că lecţia e rea pentrucă a ţinut alte lecţii rele.

II. Să fie în rem. Critica să nu privească decât obiectul lecţiei. Cel ce critică trebue să fie obiectiv — nu subiectiv.

III. Să fie bazată pe principii ştiinţifice.

La o critică să nu ne bazăm pe sentiment. Ca să faci o ctitică bună, trebue să te conduci după anumite principii. Pentru aceasta trebue să cunoşti metoda de predare a fiecărui obiect.

Obiectul pe care trebue să-l aibă în vedere criticul. Părerile criticului, observaţiunele bune, sau rele, asupra unei lecţii, trebue să se dirijeze către următoarele lucruri: a) fondul lecţiei (conţinutul), b) activitatea de înrâurire şi c) reacţiunea şcolarilor.

In ceace priveşte conţinutul unei lecţii vom discuta

cunoştinţele din punct de vedere al adevărului, dacă sunt informaţii culese din cărţi, sau sunt informaţii, numai aşa, auzite de el; căci o lecţie trebue pregătită bine, să consulţi cărţi, chiar de cursul secundar. Aceasta e partea cea mai importantă.

b) Activitatea de înrâurire, avem de examinat metoda, adică aranjarea materialului, apoi forma sub care prezentăm materialul.

Cu ocazia aceasta constatăm două lucruri: *metoda şi forma*, şi atunci putem să vedem şi greşeala şi partea bună şi partea rea.

c) Să se vadă dacă şcolarii au asimilat cunoştinţele şi să le valorifice.

Deci două procese: *asimilarea* şi *valorificarea*. Ambele procese să se aibă în vedere la reuşita unei lecţii. Dacă copii au asimilat cunoştinţele şi dacă pot să le utilizeze şi pot să dea răspunsuri. Când — copii nu sunt capabili de aceasta, lecţia este criticabilă.

Deci, ultima parte a unei critici, va trebui să cerceteze întrucât ea şi-a ajuns scopul său. In aceasta constă obiectul unei critici.

Care e funcţia unei critici?

După acţiunea de cunoaştere, vine acţiunea de valorificare (un moment afectiv) şi erarhizare. O lecţie se prezintă anturată de părţi bune şi rele. Să le arăţi şi în acelaş timp să le şi explici. Dar explicaţia cere două lucruri: *afirmare* şi *motivare*. Nu e suficient a spune că a făcut o greşeală, trebue să explici pentru ce a făcut-o.

Aceste sunt funcţiunile pe care le îndeplineşte critica.

Ramses (E. Camber.)

— *Bugetul învăţământului primar* n'a suferit nici o reducere.

Aci, s'au suspendat însă 1480 posturi cari urmau să fie declarate vacante.

In învăţământul primar, nu se va face din această cauză nici un fel de transferare.

RECENZII

STANCIU STOIAN,

CURENTE NOI ÎN PEDAGOGIA CONTIMPORANĂ.[1])

Pentru îndreptarea învăţământului pe cărări mai bune, pentru un spirit nou de învăţătură se caută azi pretutindeni a se da o mai largă înţelegere sufletului copilului şi o mai bună preţuire realităţilor şi mediului social.

Şcoala şi munca învăţătorului caută să fie mai bogată în resultate, adecă pe lângă sforţările depuse să dea un maxim de randament.

Nesocotirea şi pe mai departe a aptitudinilor fizice şi intelectuale foarte variate a copiilor nu se mai poate admite, iar educaţia să nu se mai facă din afară în lăuntru ci dinlăuntru în afară, prin dragoste să se apropie sufletul copilului pentru a-i deşteptà energiile şi aptitudinile care aşteaptă să fie puse în activitate.

Deaci autorul arată originea şi diferitele direcţii ale şcoalei active cari sunt foarte vechi dealfel, dar, că şcoala activă propriu zisă este de dată recentă. Reforme şcolare concepute în spirit activist, nu sunt decât noile reforme şcolare realizate după răsboiu. Se arată apoi diferitele concepţii ale şcoalei active ca cea materialistă, şi integralistă. Din analiza concepţiei şcoalei integrale vedem că ea are de scop, nu îngreunarea elevilor, cu cunoştinţe abstracte, ci pregătirea lor, pentru viaţa reală, în mod atractiv, uşor şi practic.

Şcoala activă dă rezultate îmbucurătoare prin aplicarea principiilor: regionalism şi localism, care au la bază ideia că învăţământul se face cu mai multă eficacitate, dacă se sprigină pe interesul copilului. Or, pe el ce-l poate interesà mai mult decât localitatea, regiunea, în care trăeşte, cu ocupaţiunea principală a locuitorilor, producţia, modul de traiu, viaţa socială, obiceiurile, datinele din regiunea respectivă. Astfel făcut învăţământul câştigă în adâncime şi în temeinicie, fiindcă se face intuitiv, pornind întotdeauna dela lucruri concrete.

Autorul pentru a ilustrà mai bine ceeace cuprinde principiul individualizării învăţământului, pune faţă în faţă concepţia «mecanicistă» cu cea «organicistă» dintre care cea organicistă este dea-

---

[1]) **Extras dintr'o conferinţă ţinută la cercul cultural.**

dreptul opusă celeilalte. Această concepţie îngădue şi favorizează libera circulaţie a elevilor spre şcoalele, pentru care au aptitudinile corespunzătoare, ceeace înseamnă că concepţia organicistă e deadreptul în serviciul individualizării învăţământului.

Trebue să se înceapă o reacţiune în contra uniformismului şi nivelării individualităţilor, produse până acum de educaţia în massă.

In cadrul preocupărilor de mai sus, factorul cel mai important, copilul, trebue cercetat şi cunoscut în realitatea sa concretă, individuală, iar ceeace se constată pentru unul, nu trebue crezut valabil pentru altul. Programa analitică trebue să fie descărcată ca să servească principiul afinităţii sufleteşti şi să nu ucidă spontaneitatea care satisface o adâncă năzuinţă a copilului spre creaţiuni proprii. Se mai cere gruparea elevilor pe omogenităţi naturale (după sistemul dela Mannheim) normali, supranormali, subnormali şi înapoiaţi.

D-sa face cunoscut şi *sistemul Dalton,* din America, unde învăţământul colectiv este înlocuit prin efortul liber şi individual al fiecărui copil, permiţându-le să cucerească prin ei înşuşi cunoştinţele şi astfel să fie agenţii propriei lor desvoltări intelectuale. Elevul trece după bunul său plac în diferitele săli de clasă, consacrate fiecare unui învăţământ deosebit şi rămâne în fiecare clasă atâta timp cât vrea el. Elevul singur hotăreşte direcţia şi durata sforţărilor sale.

Sistemul Winnetka încurajează munca individuală şi activitatea spontană a copiilor, respectă individualitatea elevului, dar nu neglijează nici importanţa activităţii în comun, folosindu-se de binefacerile lucrărilor colective.

Face cunoscute metodele de studiere a individualităţii, recomandând mai mult fişa individuală.

Educaţia în şcoală nu trebue să fie numai învăţarea normelor pe dinafară, ci practicarea însăşi, a acestor norme pentru crearea de deprinderi bune, care stau la baza întregii educaţii.

Noile metode lucrează dinăuntru în afară, făcând apel la consimţământul elevului, la puterea lui de a înţelege şi-l îndeamnă să-şi înfrâneze voinţa inferioară prin propria sa forţă şi astfel în elev răsare curajul şi simţul demnităţii.

Prin conducerea de sine a clasei se pregătesc elevii pentru a fi buni cetăţeni şi pentru a se şti comporta în viaţă, unde este chemat a participa la conducerea treburilor publice. Deci

şcoala activă caută să pregătească pe elevi pentru viaţă prin introducerea unei cât mai vaste activităţi în şcoală încă şi în spriginul educaţiei morale.

Acesta fiind pe scurt cuprinsul lucrării, vedem că autorul a insistat mai mult asupra laturii sociale a problemei şi credem că bine a făcut, deoarece aceasta s'a făcut foarte puţin la noi şi să ştie doar că societatea exercită cea mai mare influinţă asupra problemelor şcolare. Cât despre celelalte sisteme de educaţie, autorul se mărgineşte mai mult a arătà părţile bune ale lor şi măsura în care slujesc sau nu principiile activismului, individualismului şi noile descoperiri psihologice, lăsând la aprecierea cetitorilor săi ce şi cât se poate adaptà şi aplicà şcoalei noastre de azi şi aducând un bun serviciu învăţătorilor cărora le prezintă într'un mănunchiu tot ceeace se înţelege azi sub denumirea atât de vagă a *„noilor curente"*.

Maria Lenkei.

INFLUENŢA CULTUREI GERMANE ASUPRA POPORULUI ROMÂN.

Conferinţa dlui prof. Dr. Sextil Puşcariu dela Cluj la „Mitteleuropainstitut" în Drezda.

Renumitul învăţat român, d-nul Dr. Sextil Puşcariu, profesor de literatură română, la universitatea din Cluj în drumul său spre Paris, în calitate de profesor de schimb şi ca oaspe al Institutului-Europei-Centrale la Drezda, şi-a ţinut înaintea unui auditor select, în muzeul («Hygiene-Museum») o conferinţă despre «influenţa culturei germane asupra poporului român». D-nul Dr. Bernhard Bluher primarul Drezdei ca preşedinte al Institutului amintit a salutat pe cei veniţi, între cari se aflau şi numeroşi profesori ai şcoalei politechnice, şi pe orator cu vorbe călduroase şi-a exprimat dorinţa şi speranţa că în scurt timp se vor creà şi profesori de schimb germano-români. D-nul prof. Dr. Sextil Puşcariu a început conferinţa sa extraordinar de interesantă arătând situaţia culturală a poporului român înaintea emigrărei saşilor în Transilvania. Prin colonizarea făcută în secolul al XII-lea începe influenţa culturei germane. În privinţa clădirei oraşelor au influenţat Saşii pe Români, cum arată de exemplu colaborarea meşterului săsesc Vitus Veith la clă-

direa bisericei din Argeş. De mare însemnătate a devenit influenţa saşilor în epoca reformaţiunei. Braşoveanu Johannes Honterus, un binecunoscut cu Luther şi Melanchton, a adus cu reformaţia şi tipografia în Transilvania. Cea mai veche tipăritură a unei cărţi este traducerea chetechismului, publicat la Sibiu în limba română. Totuşi cuvinte din dialectul săsesc nu au trecut în limba română, căci Saşii au trăit foarte izolaţi în tot timpul. In puţine comune, în care nu au păstrat acest obiceiu, au fost absorbiţi de Români. In timpul antireformaţiunii, când *Roma* erà centrul privirilor, Românii nu au văzut în ea oraşul papei, ci numai *urbs Traiana.* Dar latinismul care începe acum, este tipic german. La începutul secolului al XIX-lea, se ridică un curent naţional român, dar bărbaţii conducători ca Gheorghe Lazăr, fundatorul şcoalei naţionale la Bucureşti, au stat foarte mult sub influenţa germană.

Ca şi în Transilvania se găseste şi în Regatul vechiu, anume în Muntenia şi Moldova foarte mult influenţa germană. Aşa, cea mai veche societate ştiinţifică *„Societatea medicilor şi naturaliştilor"* dela Iaşi, a fost fundată acum o sută de ani cu un act de constituire în limba germană şi a rămas mereu în contact cu Germania. Poeţii germani au găsit numeroşi traducători înainte cu o sută de ani. Werther de Goethe a fost mult citit, Faust a ieşit în trei ediţii. Dar deja înainte de aceasta au fost jucaţi de trupe de artişti călători la Bucureşti «Zauberflöte» a lui Mozart, şi «din Räuber» de Schiller, unde însă comediile uşoare lui Kotzebue au găsit mai mare aprobare, şi au fost mai târziu, foarte mulţi autori reprezentaţi în limba română. Influenţa lui Schiller începe însă numai pe la 1870, când a fost hotărîtoare jucarea pieselor sale la Teatrul naţional. Pe când în Regatul vechi se simţeşte foarte mult influenţa franceză, n'a dispărut nici odată cea germană. Trei bărbaţi conducători, Mihail Cogălniceanu marele om politic pe la 1860, a fost discipolul lui Leopold von Ranke şi de Savingny şi a fost în relaţii cu Alexander von Humboldt şi Wilibald Alexis. Filosoful Titu Majorescu s'a bazat pe metafizica germană, pe Kant şi Schopenhauer. In urmă Mihail Eminescu care este cel mai mare poet şi traducătorul «Kritik der reinen vernunft»-lui de Kant a trecut prin şcoala ger-

mană, dar şi în arte se poate dovedi influenţa germană. Numai în pictura românească nu se găseşte influenţa germană. În muzica şi architectură s'au împrumutat elementele stilistice.

Distinsul conferenţiar termină discursul său constatând că până acum Românii au fost numai cei cari au luat, dar speră că în viitor vor putea da şi ei ceva. Până acuma au dat deja minorităţilor germane posibilitate de desvoltarea liberă, şi posibilitate ca toţi copii germani să poată frecventă şcoli germane. Discursul clar şi pătruns de iubire de cultura română şi germană a atras vii aplause din partea ascultătorilor, iar d-nul Dr. Blüher primprimar exprimă dorinţa, că relaţiile culturale germano-române să fie în viitor şi mai strânse decât până acum, spre binele celor două popoare.

*

N. R. Rezumatul conferinţii de mai sus ne-a fost trimis dela Drezda prin bunăvoinţa d-lui Dr. Göttling, directorul „*Mitteleuropa Institut*"-ului, o personalitate germană de marcă. D-sa a fost unul dintre cei mai călduroşi primitori a escursioniştilor români cari au făcut anul trecut o călătorie de studii pedagogice prin Germania şi lucrează foarte mult pentru crearea de legături culturale între poporul german şi român.

—

FOLCLORUL ŞI ETNOGRAFIA ÎN EDUCAŢIE.

(Un rezumat al conferinţei d-lui Apostol Culea.)

— *Folclorul poate fi folosit în educaţia mulţimei şi în zilele noastre, mai ales a poporului nostru, care are întreaga cultură spirituală dominată de folklor. Operele cele mai de seamă ce ni le-a lăsat cultura antică ca şi medievală, sunt colecţii de tradiţii şi legende din domeniul folklorului. Exemple; Biblia, Iliada şi Odiseia, Divina, Comedia, Faust, Machbeth şi Hamleth etc.*

— *In cultura poporului nostru tezaurul filozofiei populare este foarte bogat. Adesea în viaţa de toate zilele mai reacţionăm după aceste percepte, produsele naţionale ale minţei şi firei poporului nostru. Când vrem să facem congrese şi expoziţii peste hotare Geneva Barcelona etc. cu ce ne putem făli mai mult decât cu muzica şi dansul poporului nostru? Covorul Oltenesc şi troiţa s'au impus într'adevăr.*

— Agricultura aduce încă motive de etnografie, în special Basarabia. Agricultura și pescuitul sunt dominate de aceleaș unelte și datine de 2000 ani. Am rămas la experiența milenară a Dacilor și vechilor slavi. In arhitectură avem încă o influență romanică, în Ardeal am rămas la casa gotică (spre exemplu a Sașilor din regiunea Brașovului, iar în vechiul regat la casa tracă. Numai influența bizantină a schimbat ceva puțin în edilitatea orașelor, jumătate etnic și jumătate combinat, dar armonios.

In literatură ne-am ridicat dincolo de poezia populară; am întrecut pe Anton Pan, Creangă, Ispirescu și am culminat cu Eminescu, dar și la Eminescu influența poeziei populare este destul de pronunțată. E de ajuns să menționăm cea mai frumoasă poezie a lui Eminescu: „Luceafărul" care are la bază un basm popular. Apoi cei mai de seamă literați de azi ca Liviu Rebreanu, Mihail Sadoveanu și alți își iau eroii lor aproape numai din viața poporului de jos.

Iată dece noi spunem oricărui învățător tânăr, ca la sosirea sa într'un sat trebue să cunoască mai întâi tradițiile și folklorul satului (datinile și obiceiurile) pe baza căror cunoștințe își va croi adevăratul drum scutindu-l de deziluziile cauzate de lipsa de pregătire și experiență cu care pleacă depe băncile școalei normale.

Ce putem lua din elementele tradiției spre a folosi în școală? Voiu arăta pe rând principiile materiei de învățământ.

La limba Română. In mamalele de școală găsim o mulțime de bucăți streine de sufletul copilului. Multe sunt traduceri neadaptate din scriitorii străini. Bibliotecile, chiar cele pentru copii au foarte multe citații streine după (Grim, Till etc.) întrate la noi pe baza unei reclame exagerate. Avem și noi românii destule basme frumoase, cu destui eroi ce delectează minunat copilărimea; un Păcală, un Făt Frumos, un Strâmbă lemne, un Gruia, o Ileană Cosânzeană etc.

Va trebui numai o reînviere, trebue deci să întroducem în manualele de școală ceva din folklorul romå-

nesc. In primul rând ghicitorile. Ghicitorile româneşti formează un tezaur destul de frumos ce trebue utilizat în şcoală. După ghicitori vor veni la rând păcălelile, apoi frământările de limbă, pe care copii le practică spontan şi care sunt foarte educative mai ales pentru cei care au anumite defecte de vorbire.

Vechea şcoală ar fi înviată cu întroducerea şezătorilor şi a tradiţiei milenare. Va trebui întrodus în programul şcoalei primare cel puţin o oră de lectură şi săptămânal câte o mică şezătoare cu copiii.

La religie. *Pentru învăţarea religiei în şcoală putem utiliza textele biblice, iar pentru întărirea sentimentului religios avem o mulţime de legende cu caracter religios care circulă în popor cum ar fi de exemplu „Legenda Maicii Domnului" etc.*

La ştiinţele naturale. *In legendele şi snoavele poporane întâlnim adesea şi pasări şi animale. Dela astfel de legende trebue să începem cunoaşterea naturii. Deasemenea românii noştri au o mulţime de legende şi despre flori de exemplu; înduioşătoarea legendă a florii „Nu mă uità" a „Florii soarelui" etc.*

Trebue să facem pe copiii ca de mici să iubească natura.

La geografie. *Geografia trebue să fie la început o geografie locală numai de; văi, dealuri, păduri, râuri, bălţi — ce sunt în satul copilului. Se va învăţà dela început împreună cu legendele lor. Acestea trebuesc culese, adunate şi adaptate la materialul zilnic.*

(Va urmà.) **Nic. Urian.**

— *Premii literare.* Pentru a stimula colegii şi pentru a îmbogăţi colecţia de piese de teatru şcolar, revista culturală »Catedra« oferă *trei premii a 300 Lei* fiecare, pentru trei piese teatrale, din cele mai bune, potrivite pentru elevii şcoalelor. Subiectul la aprecierea autorilor. Piesa să fie de preferinţă într'un act.

Manuscrisele se vor înainta redacţiei Catedrei — Galaţi str. Cuza Vodă No. 45 — până la 20 Aprilie a. c.

A apărut CATEDRA An. VI No. 5—6 — Ian. Febr. 1933 — cu un bogat sumar: Teatru şcolar, poesii, anecdote. dialoguri, ora şezătorii de clasă ş. a.

CRONICA MĂRUNTĂ

— *O revistă pentru copii.* Asociaţia generală a învăţătorilor şi-a propus să scoată o revistă pentru copii. Abonamentul 200 lei anual. Revista apare de 2 ori lunar. Lipsa unei astfel de publicaţii bune pentru copii s'a resimţit de multă vreme şi asociaţia cred că face un lucru foarte bun punând în mâna copiilor o publicaţie potrivită şi la nivel. Colegii învăţători sunt datori să sară în ajutorul acestei idei bune, pe cale de a fi înfăptuită de preşedintele nostru iubit d-l D. V. Ţoni, îndemnând pe elevii mai avuţi să se aboneze singuri sau chiar în tovărăşie.

— *Apponyi Albert şi şcoala română din Transilvania.* Nonagenarul conte şi advocat al Ungariei ciuntite ca şi al grofilor scormoniţi din culcuşurile prea calde şi prea luxoase de pe plaiurile locuite de Români, — Apponyi, a închis ochii la Geneva. El a fost vlăstarul cel mai înzestrat spiritualiceşte, al naţiunii sale şi pe vremuri, 1906—1913, când îi stătea la spate Ungaria veche cu Austria şi Germania cea puternică, adusese şcoala primară românească la cea mai grea strâmtoare ce se putea închipui vreodată. Dacă mai socotim că draconicele legi se bazau pe un aparat administrativ mai perfect decât o automată şi se executau de oameni prea zeloşi — ne mirăm azi cum de nu a sucombat de tot şcoala românească sub acele greutăţi?

Dar iată că n'au sucombat ci înfloresc, iar trufia a fost doborâtă! Aceasta ne face să ne întărim din nou credinţa în *dreptatea cea veşnică şi mare,* care deşi întârzie uneori, dar totuşi soseşte odată.

— *Invăţători gr. II.* Din tabloul înv. gr. II. publicat în Nr. trecut s'a omis numele d-lor colegi: *Cezar Ivaşcu, Lucreţia Simtion, Apostol Ion, Peţanca Maria* şi *Dumitru Ilie,* cari încă au reuşit la examenul dela Sibiu. Felicitări!

— *Invăţători definitivi pe data de 1 Ian. 1933:* Barbu Ana, Bociat Viorica, Voicu Eugen, Borcan Nicolae, Rada Andrei, Râp Sabina, Silvia Nedel, Minerva Popovici, Dănilă Remus, Roşca Nicolae, Herbei Manole, Mogoş Iosif, Păunescu Ioan, Dula Adam, Paraschiv Cornelia, Molodeţ Elisaveta, Pop Valeria, Rusan Nicolae, Ştef Romul, Stan Grigore, Trufaş Miron, Teodorescu Ioan, Ţichil Victoria, Bălăceanu Tache, Radu Ioan, Simeria Alex., Pavel Popovici, Adorian Francisc, Blendea Gh., Borza Ana, Brădean Ioan, Botean Ida, Bobariu Emilia, Cicu Ioan, Camber Enache, Karoly Eugenia, Crâsnic Viorel, Crişan Emilia, Cărăuşi Viorica, Victoria Dan, Gărăiacu Const., Hobeanu Alexe, Hătărescu Aristid, Ionescu Gheorghe, Ionescu Marin, Jianu Constantin, Jianu Veturia, Negrilă Robinson, Popescu Grigore, Puşcaşiu Oprea, Popescu Ştefan, Popescu Dumitru, Pisoi Nicolae,

Radu Ioan, Stoichiţa Fr., Safta Cornelia, Stroia Maria, Stanciu Ioan, Tunşan Const., Tecău Irina, Tănăsescu Vasile, Todoran Petronela, Voicu Const, Vlad Elisaveta, Zlatan Ioan, Ilarian Burlea, Sofia Basarab, Macra Cornel, Vasilescu Marin, Stamatoi Grigore, Năsturica Ioan, Negulescu Ecat., Cristescu Cristina, Dumitrache Gheorghe, Dincă Ioan, Pavel Ioan, Florea Costache, Boşcăneanu Ioana, Ileana Ronai, Marcu Gheorghe, Maria Todea, Aurel Rădulescu, Dănescu Petru, Iosif Chimerel, Const. Cârstea, Dobrescu Ioan, Mariş Ilie. Felicitări!

—

ORDINE CIRCULARE

No. 4253—932. — Şezătoarea săptămânală va introduce pe copil la literatura vârstei şi familiarizează cu biblioteca lui. Ea nu se poate concepe fără mănunchiul de cărţi din cele recomandate. Programul ei va consta din cetiri şi povestiri conrespunzătoare localităţii, sezonului, evenimentului, sărbătoarei, alternând cu ghicitori, frământări de limbă, jocuri mintale, experienţe şi lucrări distractive etc.

Pe cât se poate se va aduce în clasă voia bună şi amronul dela şezătorile povestitorilor maeştrilor, la care au crescut un Creangă sau Anton Pann, înlăturându-se orice didacticism pedant.

Dacă după ceasul de şezătoare se pot împărţi cărţi din bibliotecă, ori se realizează desene libere, lucrări de mână, rezultatele vor fi cu atât mai mulţumitoare.

Se va orândui o şezătoare a satului (oraşului) nostru de altă dată se vor evoca oameni şi fapte istorice legate de localitate.

Se vor face lecturi sugestive din cele ce exală muncă şi profesia dominantă a localităţii.

Se va încuraja povestirea cât mai liberă şi naturală, colorată şi expresivă a şcolarilor, păstrându-se nota provincială.

Pe cât e cu putinţă lăsaţi copiilor libertatea de a alcătui programul şezătoarei şi conducerei bibliotecii.

Făcând apel la corpul didactic să înţeleagă însemnătatea »Ceasului de şezătoare« pentru educaţia gustului de cetit la copii, înţelegem să avem pe lângă fiecare şcoală primară (pe clase, de se poate) *biblioteca copiilor* fără de care o bibliotecă populară nu poate avea viaţă.

In satele cu populaţie eteroglotă, şezătorile săptămânale se pot dubla.

No. 89—933. — In baza ordinului Nr. 44.417/932 a Onor. Inspectoratului şcolar Cluj, în conformitate cu art. 15 din regulamentul privitor la inventarierea patrimoniului Statului, sunteţi invitaţi ca în termen de 2 zile să ne înaintaţi recapitulaţia generală a registrului inventar la data de 31 Decemvrie 1932 întocmită pe cele 16 partide a cărui model se poate vedea alăturat:

Nr. curent	Numirea şcoalei	Averea Imobilă																	
		Partida 1. Terenuri arabile, fânețe, grădini livezi		Partida 2. Păduri		Partida 3. Stuhării		Partida 4. Mine, terenuri petrolifere		Partida 5. Proprietăți clădite şi neclădite		Partida 6. Clădiri şi constr., teren viran		Partida 7. Terenurile regimului apelor		Partida 8. Terenurile caselor speciale Regilor Autonome		Total averea imobilă	
		L	b	L.	b	L.	b	L.	b	L.	b	L.	b	L.	b	L	b	L.	b

Averea mobilă																Total averea mobilă		Averea totală activă (imobilă, mobilă)		Pasive (sarcini)		Averea curat activă		Observări
Partida 9. Drepturi corporale şi incorporale producătoare de venit		Partida 10. Exploatări agricole şi forestiere		Partida 11. Materiale şi efecte de consumație la Casa şcoalelor		Partida 12. Instalațiuni, mobilier, animale, vehicule, maşini		Partida 13. Hârtii de valoare		Partida 14. Creanțe active provenite din taxe şi amenzi		Partida 15. Creanțe din împrumuturi		Partida 16. Solduri numerari, efecte în cassă										
L.	b	L.	b	L.	b	L.	b	L.	b	L.	b	L.	b	L.	b	L.	b	L.	b	L.	b	L.	b	

Rev. şcolar, *MACARIE.* S. Rev. şcolar, *CÂMPEAN.*

DELA ADMINISTRAȚIE

Din circ. XI., Cugir, total 1050 (unamiecincizeci) lei dela colegii: G. Enăchescu, V. Imbăruş, L. Lacatoş, O. Dubenschi, D. Esca, T. Lupea, V. Lupu, V. Păcurar, E. Negulescu, S. Migea, T. Pavel, M. Moga, G. Ionescu, P. Stanciu, G. Molodeț, I. Oltean, M. Herlea, N. Andrioiu, V. Danciu, I. Dumitru.

Din circ. XII. Orăştie, total 2800 (douămiioptsute) lei dela colegii: N. Crețu, P. Cimponeriu, O. Macavei, A. Cândea, A. Lupan, M. Roşca, M. Drăgulescu, L. Sântion, I. Crăciun, V. Cocean, S. Cosmescu, I. Stănescu, N. Preja, R. Ştef, Şt. Sârbu, C. Mircea, Gl. Stan, A. Nicolae, A. Mândra, E. Dimitriu, C. Gărăiacu, I. Ştefan, I. Tamaş, A. Dula, N. Popovici, R. Baciu, E. Popovici, Gh. Teiuşan, P. Boldin, L. Petruțescu, E. Dan, I. Popa, A. Stroia, E. Drăgan, A. Dubleşiu, A. Florea, F. Teodorescu, N. Todor. I. Căliman, I. Bura, V. Crâznic, F. Fleşeriu, I. Tacu, N. Voina, V. Țichil, I. Apostol, Adam Vasiu, C. Paraschiv, L. Şelmerean, E. Florea, S. Vulcu, S. Bedea, O. Popoviciu, I. Trif, F. Marcu, P. Bâra.

Din circ. XIII. Petroşeni, 1250 (**unamiedouăsutecincizeci**) lei dela colegi: P. Turcu, A. David, A. Bak, E. Viorel, G. Ittu, V. Lucaci, — V.

Adresa destinatarului:

D. Nicolae Bembea
subtier ocol
Sibiu , Com. Sibiel
Jud. ~~Hunedoara~~ P. — Săliste

Mărgineanu, E. Chiriacescu, D. Joandrea, E. Popovici, S. Taloescu, T. Simo, V. Bedmian, L. Fântână, V. Popescu, M. Lenkei, Elena Gurka, I. Botean, C. Drăguţ, Burza G., N. Grigorie, S. Suciu, A. Puioan, A. Petrescu, E. Răşcan.

Din circ. XIV. Petrila, 1500 (unamiecincisute) lei dela colegi: Gh. Fotescu, S. Reiter, L. Reiter, L. Jászfalusi, E. Neveliczi, S. Popescu, V. Cărăuşu, I. Ştefan, S. Dobrin, R. Ponta, D. Pápay, N. Vasilescu, I. Tecău, E. Ronai, Cr. Cristescu, Fr. Adorian, A. Nicodin, Marhan A., E. Herczeg, M. Curcean, V. Tecău, I. Flitan, O. Niculescu, I Sânmărtean, I. Girip, F. Pavel, V. Be.., N. Ţundrea, V. Stângu, A. Olinoviciu, E. Doboi.

Din circ. XV. Lupeni, 3150 (Treimiiunasutăcincizeci) lei dela colegi: M. Bogz.. V. Ciobotariu, C. Fekete, A. Marton, M. Beghidşan, L. Reine.. .. Trifan, A. Protopopescu, A. Husti, I. Călin, Aurelia Copil, I. Gugu, C. Tunsean, C. Anghel, I. Pătrăşcoiu, G. Pascha, I. Cicu, I. Desmeri, A. Schötz, E. Ignatz, Maria Maier, A. Şuluţ, V. Alexandrescu, I. Cârstea, R. Negril I. Ciora, L. Tordai, A. Suluţi, M. Oprişa, V. Barabaş, M. Badea, Gh. Stamatoi, I. Dan, L. Daisa, O. Muntean, E. Alexan..scu, C. Pârvulescu, V. Nici.. I. Cioban, Gh. Iosip, E. Károly, I. Trandafirescu, Şt. Maie.. ..untean, I. Muntean, I. Fekete, Hartvig Fr., Fr. Klinka, .. Beth, I. Barabaş, A. Hazu, E. Deak, A. Vâjdea, I. Buzuloiu, Gh. Stancoveanu, E. Radu, M. Capolţ, M. Reiner, M. Pop, E. Trifan E. Ciomoş.

Din circ. XVI. Pui, 1750 (unamieşt.. ..cincizeci) lei dela colegii: Şt. Pan, P. Mihu, Gh. Ion..cu, .. Daionel, M. Danciu, M. Vasile, I. Groza, L. Ţincora, N. Păsărar, Gh. Dumitrache, Fr. Stoichiţa, V. C..mpian, I. Chimerean, I. Bora, Br. Bura, A. Mohan, P. Golumb..n, Şt. Dobre, C. Cârstea, M. Gligor, Sp. Raţă, C. Voicu, N. Popa, Gr. Pitea, E. Muntenaş, A. Lazar.

Din circ. X. Zam, 950 (nouăsutecincizeci) lei dela colegii: T. Petru, C. Popa, E. Bornemisa, Şt. Popa, V. Iacob, Zamfira Dumitru, S. Pop, V. Florescu, Manole Herbei, D. Iacob, Gr. Budisnu, Gh. Gurgui, Iorgovan Ţăran, Gh. Iacob, I. Stanciu, I. Popescu, A. Simeria, P. Filimon şi Oct. Dateşiu.

Din circ. IX. Dobra, 1100 (unamiecincisute) lei dela colegi: V. Şerban, P. Stoica, L. Ticuşan, T. Turean, C. Stancu, V. Popescu, V. Marc, N. Ganea, V. Cornescu, N. Vlădescu, L. Dumbrăveanu, O. Baderca, V. Savu, C. Sântimbreanu, I. Arone, Iacob Coste, N. Prodescu, N. Grozuţa, N. Păcesilă. Balint Fr., I. Bujoran şi M. Coldea.

(Va urma).

Tiparul Tipografiei „Jiul Cultural", Petroşeni, Str. Regele Ferdinand No. 59.